Zeer jong Konijn uit de maag van een Stormmeeuw

Oryctolagus cuniculus/Larus canus canus

Erwin J.O. Kompanje & Hans (J.N.J.) Post

Op 11 september 1990 werd op de Maasvlakte (Zuid-Holland) een doodgereden, volwassen mannelijke Stormmeeuw *Larus canus canus* gevonden. Bij dissectie werd in de maag een vers dood onbehaard Konijntje *(Oryctolagus cuniculus)* van 115 mm aangetroffen (figuur 1). Het was de eerste keer dat wij een dergelijke 'prooi' in de maag van een Stormmeeuw ontdekten. Ook bij vele honderden dissecties van andere meeuwesoorten kwamen wij een dergelijke maaginhoud niet eerder tegen. In de litteratuur werden geen meldingen gevonden van consumptie van jonge Konijnen door Stormmeeuwen.

Het voedsel van de Stormmeeuw bestaat hoofdzakelijk uit water- en landinvertebraten, vis en plantaardig materiaal. Het wordt bemachtigd door directe predatie maar soms ook door kleptoparasitisme. Vooral Regenwormen vormen een groot gedeelte van het stormmeeuwenmenu. In een onderzoek van Arbouw & Swennen (1985), uitgevoerd op Texel, bleek zelfs 59% van het voedsel hieruit te bestaan. Verder werden veel insekten en granen aangetroffen.
In 799 braakballen konden zij slechts in zeven gevallen resten van zoogdieren herkennen. In vijf gevallen betrof het de Noordse Woelmuis *(Microtus oeconomus)* herkennen. De twee andere gevallen konden niet nader worden gedetermineerd. Ook Törne (1940) vermeldt het eten van muizen; in zijn geval Veldmuizen *(Microtus arvalis)*. Incidenteel eet de Stormmeeuw aas, zoals resten van verkeersslachtoffers (Glutz von Blotzheim 1982, Cramp & Simmons 1983).

Discussie

Het konijnewijfje werpt haar vier à tien jongen in een kraamkamer aan het eind van een circa twee meter lange en

Zeer jong Konijn *Oryctologus cuniculus* uit de maag van een Stormmeeuw *Larus canus canus* .
De witte kringen zijn onder invloed van het diepvriezen ontstaan.
Foto: Rob 't Hart

maximaal 75 cm diepe gang (wentel). De eerste worp is omstreeks medio maart; de laatste tot in oktober (IJsseling & Scheygrond 1949). Het in de maag van de Stormmeeuw aangetroffen Konijntje is onbehaard, heeft de ogen gesloten en is 115 mm lang. Als het reeds geboren zou zijn op het moment van consumptie was het dus jonger dan tien dagen. De wond van de navelstreng lijkt ingedroogd te zijn.
Eén en ander reconstruerend lijken er drie mogelijkheden te zijn om het beschreven geval te verklaren:
- indien de meeuw het Konijntje levend ná diens geboorte opgegeten heeft, moet hij tot in de kraamkamer van het Konijn afgedaald zijn.
Dit lijkt ons onwaarschijnlijk, gezien de normale leefwijze van de Stormmeeuw.
- een tweede mogelijkheid is, dat het wijfjeskonijn haar jongen noodgedwongen moest verplaatsen waarbij een jong ten prooi viel aan de Stormmeeuw.
Zo'n voorval past echter meer bij de handelwijze van grotere meeuwesoorten, zoals de Zilvermeeuw *Larus argentatus* of de Grote Mantelmeeuw *Larus marinus* dan bij die van de gemoedelijk levende Stormmeeuw. Wellicht verwijderde het wijfjeskonijn een dood jong uit haar kraamkamer waarop het vervolgens door de Stormmeeuw als aas werd opgegeten.
- als laatste mogelijkheid, en naar onze mening de meest voor de hand liggende, zou de Stormmeeuw het jong bemachtigd kunnen hebben uit een doodgereden, hoogzwanger Konijn.
Op de Maasvlakte vormen doodgereden Konijnen en Hazen namelijk een belangrijke voedselbron voor diverse meeuwesoorten. De Stormmeeuw zou, als incidentele aaseter, ook hier een graantje (= foetusje) van meegepikt kunnen hebben. Opmerkelijk is dat het jonge Konijntje geheel gaaf in de maag van de Stormmeeuw terecht is gekomen.

Dankwoord
Onze dank gaat uit naar Norman D. van Swelm, Oostvoorne die ons de dode Stormmeeuw 'leverde'.

Summary
In the stomach of a dead Common Gull *Larus canus canus* we found a very young Rabbit *(Oryctolagus cuniculus)*. Never before we discovered such a prey. The most plausible explanation is that the gull secured the young Rabbit from a highly pregnant dead rabbit (road casualty).

■ Erwin J.O. Kompanje & Hans (J.N.J.) Post, Research project on Gulls, per adres Natuurmuseum Rotterdam, postbus 23452, 3001 KL Rotterdam.

LITTERATUUR: **Arbouw, G.J. & C. Swennen (1985):** Het voedsel van de Stormmeeuw *Larus canus* op Texel. Limosa 58 : 7-15.
Cramp, S. & K.E.L. Simmons (1983): The birds of the Western Palearctic. Deel 4. Oxford University Press, Oxford.
Glutz von Blotzheim (Ed.) (1982): Handbuch der Vögel Mitteleuropas. 8/1 Charadriiformes. Akademische Verlagsgesellschaft, Wiesbaden.
Törne, H. von (1940): Einiges über die Ernährung der Sturmmöwe. Deutsche Vogelwelt 65 : 155-159.
IJsseling, M.A. & A. Scheygrond (1949): De zoogdieren van Nederland. 2de herziene druk. W.J. Thieme & Cie., Zutphen.

Tsjechen sturen Otters naar Groningen
(Lutra lutra)

Het Otterstation in Groningen krijgt van Tsjechoslowakije tien wilde Otters omdat de dieren ginds een plaag zijn voor de commerciële visvijvers in hun leefgebied.
In Nederland wordt met de dieren een fokprogramma opgezet om de uitgestorven Otter hier terug te brengen in de vrije natuur.
In het zuivere water van het bovenstroomse rivierengebied van Tsjechoslowakije tussen Trebon en Havlikubrod groeit de populatie Otters vanwege het aanwezige voedsel in de viskwekerijen. In een overeenkomst met het Nederlandse otterstation heeft de Tsjechische regering tien dieren per jaar voor de komende tien jaren toegezegd.
Het Otterstation beschikt thans over twee dieren waarmee het fokken nog steeds niet wil lukken. Volgend jaar wordt in Leeuwarden een nieuw otterstation gebouwd met ruimte voor tien Otters. Daarvoor is door het Rijk en de Europese Gemeenschap elk een miljoen gulden beschikbaar gesteld. Er is nog eens een miljoen gestoken in het 'Herstelplan leefgebieden Otter' in de Friese meren.

Bron: De Telegraaf, 6 november 1991.